

KØBENHAVNS BYRET DOM

afsagt den 9. september 2025

Sag BS-63101/2023-KBH

FT
(advokat advokat1)

mod

Nordea Pension, Livsforsikringsselskab A/S
(advokat Jesper Ravn)

Denne afgørelse er truffet af dommer Vivi Sønderkov Møller.

Sagens baggrund og parternes påstande

Retten har modtaget sagen den 8. december 2023.

Sagen drejer sig om, hvorvidt sagsøger er berettiget til erstatning for tab af erhvervsevne i henhold til forsikringsaftalen mellem sagsøger og sagsøgte som følge af, at sagsøgers erhvervsevne er nedsat med mindst 50%.

FT har nedlagt følgende påstand:

Sagsøgte tilpligtes at anerkende, at sagsøgers erhvervsevne er nedsat med mindst 50%, og at sagsøgte skal genoptage den månedlige udbetaling af erstatning for tab af erhvervsevne fra den 1. august 2022 og frem.

Nordea Pension, Livsforsikringsselskab A/S har nedlagt påstand om frifindelse.

Oplysningerne i sagen

Af Ankenævnet for Forsikrings afgørelse af 11. oktober 2023 fremgår blandt andet følgende:

" ...

Nævnet udtaler:

Klageren, som er født i 1980'erne og har en kandidatuddannelse, fik i 2010 piskesmæld efter et trafikuheld. Hun har angivet, at hun i efteråret 2017 var udsat for endnu påkørselsulykke. Hun blev sygemeldt den 6/11 2017. Hun blev opsagt pr. 30/1 2018. Hun var i virksomhedspraktik i en administrativ stilling fra 3/6 2019 til 20/12 2019, hvor hun arbejdede 6 timer om ugen. Hun startede den 2/1 2020 i et praktikforløb med praktiske opgaver, som måtte afbrydes efter to uger, da hendes skånehensyn ikke kunne imødekommes. Klageren fortsatte herefter i et praktikforløb i den administrative stilling. Klageren blev pr. 27/10 2020 tilkendt fleksjob med en ugentlig arbejdstid på 6 timer. Hun blev efterfølgende ansat i et fleksjob i sin samlevers virksomhed, som blev drevet fra egen bopæl.

Selskabet har ydet dækning fra 1/2 2018 til 1/9 2022, hvor selskabet har vurderet, at klageren ikke længere er berettiget til ydelser eller præmiefritagelse, idet klageren ikke længere har et erhvervsevnetab på mindst halvdelen. Selskabet har pr. samme dato ophævet erhvervsevnetabsforsikringen. Selskabet har anført, at klageren bevidst har undladt at give selskabet meddelelse om, at hendes erhvervsevne er blevet markant forbedret. Selskabet har foretaget observationer af klageren og har indhentet oplysninger fra internettet. Selskabet har anført, at disse observationer ikke stemmer overens med de af klageren oplyste gener, funktionsbegrænsninger og erhvervsaktivitet, og at der ikke er dokumentation for, at klagerens erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen. Selskabet har foretaget observationer af klageren fra 20/4 2022 til 22/4 2022, fra 9/5 2022 til 12/5 2022, den 26/5 2022 og den 1/6 2022, i alt 9 dage. I observationsmaterialet ses klageren at have dagligdage, hvor hun går ture om morgenen, cykler til fitnesscenter, handler i supermarked og andre butikker og er til brætspilturnering. Selskabet har fremlagt internetfund i form af opslag fra klagerens sociale medier, som viser, at klageren har aktiviteter i form af blandt andet koncerter, shows, restaurantbesøg, musikfestival, yoga og arrangementer. Klageren ses også at være aktiv i en brætspilsklub, hvor hun blandt andet deltager i turneringer. Selskabet har også fremlagt oversigter fra træningsapps, som viser klagerens aktivitetsniveau med blandt andet cykling, løb og gang.

Klageren har anført, at hendes erhvervsevne fortsat er nedsat med mindst halvdelen. Hun har anført, at hendes helbredsmaessige situation

ikke er forbedret, og at observationerne er foretaget på et tidspunkt, hvor hun ikke arbejdede, hvorfor hendes gangdistance var længere. Klageren har anført, at observationerne ikke viser noget om hendes smerter, koncentrationsevne eller funktionsevne i øvrigt. Klageren har anført, at hun ikke har handlet illoyalt eller tilbageholdt oplysninger. Af psykiatrisk speciallægeerklæring af 4/5 2018 fremgår "For 7 år siden pådrog [klageren] sig en piskesmældslæsion i forbindelse med køretur med [person], og hun har i årene efter været præget af vekslende grad af smerter i nakke, hoved og venstre arm. Hun er forsøgt behandlet og udredt dels i offentligt, dels i privat regi, de første 11 måneder efter ulykken var hun sengeliggende og har langsomt restitueret og genvundet fuld arbejdsfunktion cirka 2 år efter ulykken. ... Hun debuterede i oktober 2017 med mavesmerter og sidenhen tilkom kvalme, svimmelhed og opkastninger, som førte til et vægttab på 6 kilo. Hun er somalisk udredt herfor, og der er ikke befundet en somatisk forklaring herpå, og man tilskriver symptomerne hendes piskesmældslæsion".

Af notat af 1/10 2018 i klagerens lægejournal fremgår det "Det seneste års forværring har formentlig været udløst af påkørsel ved ... 01.09.17. Det gav forværring af kendte/kroniske nakke- smerter og den voldsomme kvalme og mavegener".

Af reumatologisk speciallægeerklæring af 2/3 2020 fremgår det "Baseret på det langvarige forløb, sygehistorien og den objektiv undersøgelse er tilstanden forenelig med et kronisk piskesmældssyndrom. Et kronisk piskesmældssyndrom er karakteriseret ved ændringer i smerteopfattelsen, hypersensibilisering samt ledsagesymptomer som hukommelsesbesvær, koncentrationsproblemer, irritabilitet, stressoverfølsomhed og psykisk udtrætning. Hvilket stemmer overens med [klagerens] forløb og oplevelser. Andre årsager til kroniske nakkesmerter med udstråling til arm synes udelukket med relevante speciallægeundersøgelser og billeddiagnostik. Ligesom [klageren] tidligere er vurderet hos neurolog samt psykiater. ... Varige skånehensyn: Nedsat arbejdstid. Syge- dage. Undgå belastninger af ryg- og nakke. Kan delvist kompenseres med hjælpemidler og kontorindretning".

Af reumatologisk speciallægeerklæring af 11/5 2020 fremgår "Der findes objektivt udtalt dysæstesi som mest markante fund, med udtalte smerter ved selv let berøring. ... Der er ikke noget kirurgisk behandlingstilbud til patienten. Virker derfor medicinsk, fysiurgisk og kirurgisk optimalt vurderet og behandlet. Patienten er derfor i optimal behandling og evt. anden behandling eller optræning, vil ikke kunne bedre tilstanden. ARBEJDSMÆSSIGE TILTAG: Patienten er aktuelt i aktiveringsforløb 3 gange x 2 timer ugentligt. Beskriver tiltagende smerter og udtrætbarhed

samt ledsagende hovedpine og kognitive problemer i forbindelse med arbejde mere end 2 timer. Specielt når patienten sidder og belaster nakke og skulder. Behov for at tigge sig som aflastning. Har hjælpemidler i det daglige i form af aflastning af pude, speciel mus samt stol uden rygstøtte, primært lændestøtte. Har haft disse hjælpemidler i ca. 1 år. Der er varige skånehensyn i form af ingen løft med minimal vægt på under 250 gram. Desuden anbefales pauser specielt også på baggrund af ledsagende væsentlige kognitive problemer. Patientens skånehensyn tilsvarende varige, og kan ikke yderligere kompenseres igennem jobtilpasning, vejledning, hjælpemidler eller andet. Patientens aktuelle arbejdsfunktion virker relevant. Der er derfor ikke nogen forventning om at patienten vil kunne varetage andre funktioner også udenfor forsikredes interesseområder. Ingen forventning om øget arbejdsevne. Der er derfor ikke anbefalinger omkring delvis raskmelding, hensyntagende aktivitet, genoptræning eller afprøvning i øvrigt. Der er ikke andre helbredsmæssige eller sociale problemer, der påvirker forsikredes funktionsevne".

Af erklæring til selskabet af 28/4 2021 fremgår det, at klageren har oplyst, at hendes helbredstilstand er uændret, og at hendes gener er smerter, hovedpine, udtræthed, koncentrationsbesvær og lys/lydfølsomhed.

Af funktionsskema af 28/4 2021 fremgår det, at klageren har oplyst, at hun kan gå i 30 min, sidde i 2 timer med pauser, stå, cykle i 20 minutter, køre bil i 15 minutter, og at alle disse aktiviteter er i begrænset omfang, da det forøger smerterne og kræver længere tids hvile efterfølgende. Klageren har oplyst, at hun i begrænset omfang kan strække armene over skulderhøjde, men at det stærkt forøger smerterne, at hun ikke kan løfte noget over skulderhøjde, at hun kan løfte 1 kilo med højre arm og ½ kilo med venstre, at hun er forhindret i at udføre de fleste huslige gøremål, og at på smertedage må hendes samlever gå med i bad for at hjælpe hende med påklædning. Hun har videre oplyst, at hendes fritidsaktivitet er yoga 1 time om ugen, at hun ikke længere kan spinne, styrketræne, svømme, løbe og danse, at hun i forhold til arbejde ikke kan sidde ned en hel arbejdsdag, løfte, køre til møder og arrangementer eller deltage i sociale ting. Hun har oplyst, at hun har daglige gener i form af nakkesmerter, smerter i venstre skulder og arm, og ofte har migræne, at hun ikke har dage uden gener, og at alle dage er dårlige. I forhold til beskrivelsen af en typisk dag har hun oplyst "Generelt: Vækkur ringer kl. 6.30-7.00. Bruger 1 time i sengen for at få smerteniveau fra natten lidt ned. God dag: Laver én husgerning. Hvil. Frokost. Hvil – ca. 3 timer, for at sænke smerteniveau/udbrændt. Forbered aftensmad. Hvil. Spise. Hvil. Seng ca. 21.30. Smertedag: Liggende, sove. Mørklagt

rum uden lys. Samlever står for alt, inkl. komme med mad". Hun har videre oplyst, at hun ved udtrætning får migræne og talebesvær, at hun har koncentrationsbesvær, og at hun er lys- og lydoverfølsom.

Af reumatologisk speciallægeerklæring af 12/8 2021 fremgår "Efter anden ulykke har patienten haft daglige intense smerter i venstre side nakkeskulderåg. I tillæg har patienten jævnligt spændingshovedpine og migræneanfald. Umiddelbart efter anden ulykke har der været udtalte givet gastrointestinale bivirkninger i form af kvalme, opkastning og forbigående vægttab umiddelbart. Der forekommer fortsat dage med opkastning grundet udtalte smerter. ... Smerterne er fortsat især lokaliseret til nakken og venstresidig skulderåg med udstråling til hånd. Der er ikke fundet tegn på neurologiske deficit eller specifik skulderlidelse. ... Ved den objektive undersøgelse er der fundet betydelig smertereaktion ved undersøgelse af nakken samt især af venstre skulderregion med udtalt dysæstesi, men ikke nedsat aktiv bevægelighed. Der er smertebetinget begrænset funktion af skulderen inklusive nedsat kraft. Det vurderes ikke at [klageren] ved yderligere behandlingstiltag i form af medicinsk behandling, intensiv træning eller brug af hjælpemidler vil kunne forbedre hendes tilstand. Behandlingsmulighederne betragtes som udtømte og nuværende funktionsniveau vurderes varigt nedsat i betydeligt omfang. Nuværende kontorbaserede job eller tilsvarende vurderes at være, hvad [klageren] kan magte. I forhold til før anden ulykke er [klagerens] fritidsaktiviteter nu stærkt begrænsede".

Af kommunes afgørelse af 28/10 2020 om bevilling af fleksjob fremgår det, at "Vi har vurderet, at du har varige og væsentlige begrænsninger i din arbejdsevne, som medfører at du ikke kan opnå eller fastholde et job på normale vilkår på arbejdsmarkedet. I afgørelsen har vi lagt vægt på nedenstående. ... Helbredsmæssigt er der beskrevet kroniske smerter i nakke med udstråling til venstre arm og skulder pga piskesmældsskader efter to ulykker. Udover smerter gener som udtalt følsomhed på huden, sovende fornemmelse, kvalme, opkastninger, dårlig nattesøvn, kognitive problemer og tendens til hovedpine. Har været i retvisende udredninger og behandlinger ved bl.a. Rygcenter, neurolog, smerteklinik, psykolog og psykiater. Der er beskrevet et nedsat funktionsniveau i hverdagen. Behandlingsmulighederne vurderes for udtømte og tilstanden er stationær. ... Det vurderes tilstrækkeligt dokumenteret, at der ikke er mulighed for tilknytning til arbejdsmarkedet på ordinære vilkår på trods af relevante indsatser i form af to virksomhedspraktikker i to funktioner ved [virksomhed]. ... Teamet vurderer, at der er realistiske udviklingsmuligheder over tid, når der opnås erfaringer og rutine i en ansættelse og der sker afklaring af fremtidigt forsørgelsesgrundlag. Ligesom der ses udviklingsmuligheder, idet [klage-

ren] er i besiddelse af en høj arbejdsidentitet, stor motivation og af gode personlige og faglige kompetencer. Det vurderes, at [klageren] er afprøvet i forhold til ethvert erhverv og at alle relevante tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats samt andre foranstaltninger er afprøvet og vurderet ud- tømte. Der kan ikke peges på beskæftigelse, som vil kunne varetages på ordinære vilkår."

Nævnets flertal udtaler:

Ophør af ydelser og præmiefritagelse

Af forsikringsbetingelsernes punkt 6.2.3 fremgår det, at "Generelt erhvervsevnetab i dækningsberettiget grad foreligger, når forsikredes medicinske og økonomiske erhvervsevne er nedsat med mere end halvdelen respektive 2/3 på grund af sygdom eller ulykke. ... I forhold til det økonomiske erhvervsevnetab skønner Topdanmark, hvor meget forsikrede kan tjene. I denne vurdering indgår den forsikredes tilstand, tidligere beskæftigelse og uddannelse. Derefter sammenligner Topdanmark den skønnede indtægt med det, fuldt arbejdsdygtige personer med tilsvarende uddannelse, alder og køn tjener i samme del af landet".

Efter almindelige forsikringsretlige principper er det den, der rejser et krav, der skal bevise rigtigheden heraf.

Efter en samlet vurdering finder nævnets flertal, at klageren ikke har bevist, at hendes helbredsmæssige erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen efter den 1/9 2022, og at hun med de rette skånehensyn ikke vil være i stand til at tjene 50 % af, hvad der er sædvanligt for fuldt arbejdsdygtige personer med tilsvarende uddannelse og alder tjener i samme del af landet.

Nævnets flertal har blandt andet lagt vægt på, at klageren lider af gener efter piskesmæld i form af blandt andet nakke- og skuldergener, hovedpine og kognitive gener, men at der er betydelige uoverensstemmelse mellem observationsmaterialet og de fremlagte internetfund og klagerens egne oplysninger om gener og funktionsniveau over for selskabet og læger. Nævnets flertal har i den forbindelse lagt vægt på, at klageren i det fremlagte materiale ikke fremstår fysisk begrænset, og at hun ses at bevæge sig ubesværet i normalt tempo. Hun ses at gå længere ture, dreje nakken, gå på trapper, og hun anvender på intet tidspunkt solbriller på trods af solrigt vejr. I de fremlagte internetfund ses klageren at deltage i koncerter, shows, restaurantbesøg, musikfestival, yoga og arrangementer i hele landet, og hun ses at være aktiv i en brædspilsklub, hvor hun deltager i turneringer.

Nævnets flertal bemærker, at dette står i væsentlig kontrast til klagerens oplysninger i blandt andet funktionsskema af 28/4 2021. Klageren har herved bragt sig i en bevismæssig vanskelig situation.

Nævnets flertal har også lagt vægt på, at klageren har oplyst, at hun blev sygemeldt efter en påkørselsulykke den 6/11 2017, som forværrede hendes forudbestående piskesmældsgener, men der er i klagerens lægejournal – trods talrige kontakter til læge – først beskrevet en forværring

i notat af 1/10 2018, hvor det fremgår, at forværringen formentlig skyldtes en påkørselsulykke den 1/9 2017. Nævnets flertal bemærker, at klageren i maj 2018 fik udarbejdet en psykiatrisk speciallægeerklæring, hvor der ikke er nævnt en forværring efter en påkørselsulykke, og hvor årsagen til klagerens sygemelding var hendes mave/tarmproblemer. Nævnets flertal bemærker videre hertil, at klageren efter ulykken i 2010 var i stand til at færdiggøre sin uddannelse og herefter havde fast tilknytning til arbejdsmarkedet frem til efteråret 2017.

Ophævelse af forsikringsdækninger/illoyal adfærd

Nævnets flertal finder det godtgjort, at klagerens adfærd er af en sådan grovhed, at selskabet med henvisning til, at klageren har handlet groft illoyalt i forhold til sine kontraktlige forpligtelser, er berettiget til at ophæve klagerens erhvervsevnetabsforsikring.

Nævnets flertal har blandt andet lagt vægt på, at der er betydelige uoverensstemmelser mellem klagerens besvarelse af opfølgings- og funktionsskemaer og det fremlagte observations- og internetmateriale, som viser, at klagerens generelle funktionsniveau er væsentlig bedre, end hvad der må antages på baggrund af hendes oplysninger i de udfyldte funktionsskemaer og erklæringer.

Nævnets mindretal (en person) udtaler:

Efter en samlet vurdering af sagens oplysninger finder mindretallet, at det må lægges til grund, at klageren gennem en årrække har lidt og fortsat lider af gener efter piskesmæld i form af bl.a. smerter i nakke og skulder, hovedpine og visse kognitive gener. Mindretallet må endvidere lægge til grund i overensstemmelse med klagerens oplysninger, at generne varierer i sværhedsgrad og varighed.

De af selskabet fremlagte oplysninger fra overvågning og OSINT-rapport har ikke en karakter, som giver mindretallet et entydigt og sikkert grundlag for at tilsidesætte de lægelige oplysninger om klagerens gener eller grundlag for at antage, at klagerens oplysninger i funktionsskemaet af 28/4 2021 er urigtige eller i nævneværdig grad overdrevne.

På denne baggrund vil mindretallet tage klagerens påstand om, at betalingen ikke stoppes, til følge.

Der træffes afgørelse efter stemmeflertallet.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

..."

Der er i forbindelse med retssagens forberedelse indhentet en udtalelse fra Retslægerådet. Af Retslægerådets udtalelse af 12. september 2024 fremgår:

" ...

Med sagens tilbagesendelse skal Retslægerådet indledningsvist bemærke, at rådet har udtalt sig på baggrund af det forelagte materiale. Retslægerådet skal herefter besvare de stillede spørgsmål således:

Spørgsmål 1:

Retslægerådet bedes oplyse, om sagsøger siden 2010 har været kendt med symptomer i form af hovedpine/migræne, smerter i nakke med/uden udstråling og kognitive symptomer, herunder træthed, udmattethed, svimmelhed, koncentrationsbesvær samt en oplevelse af, at "hjernen smelter ned".

Spørgsmålet har resumekarakter og kan vanskeligt besvares udtømmende.

Retslægerådet kan dog oplyse, at sagsøger siden 2010 ifølge de fremlagte lægelige akter har haft klager over hovedpine, nakkesmerter og symptomer fra venstre arm med smerte, kraftnedsættelse og føleforstyrrelser i armen, svimmelhed samt kognitive symptomer med koncentrations- og hukommelsesvanskelighed. Ifølge sagens Bilag 9 var der på ulykkesdagen for påkørsel i 21. december 2010 klager over smerter i venstre skulder, venstre arm samt føleforstyrrelser, og dagen efter var der klager over hovedpine og nakkesmerter. Ved fornyet undersøgelse i marts 2011 er der yderligere tilkommet kognitive symptomer og synsforstyrrelser. Symptomerne har efterfølgende været tilstede i varierende omfang.

Spørgsmål 2:

Med henvisning til speciallægeerklæringen fra Reumatolog A den 2. marts 2020, (bilag 10, s. 5-10) bedes Retslægerådet oplyse, hvorvidt den stillede diagnose "kronisk piskesmældssyndrom" er en egentlig diagnose.

I bekræftende fald bedes Retslægerådet oplyse, hvorvidt Retslægerådet er enig i, at der på baggrund af de til speciallægen givne oplysninger, kan stilles den pågældende diagnose.

I modsat fald bedes Retslægerådet angive den korrekte diagnose, samt de symptomer denne baseres på.

Spørgsmålet har generel karakter, og Retslægerådet erklærer sig ikke enig eller uenig, men foretager selvstændig vurdering af det fremlagte materiale.

Det er velkendt, at der i et mindre antal tilfælde efter piskesmæld (= forceret fleksions-ekstensions traume af nakken) i skønsmæssigt 10 % af tilfældene kan ses længerevarende symptomer omfattende hovedpine, nakkesmerter og diverse andre symptomer herunder kognitive symptomer. Dette symptomkompleks kendes som kronisk whiplash eller whiplash syndrom.

I det aktuelle tilfælde er det Retslægerådets vurdering, at der foreligger et årsagsbidrag af ulykkestilfældet til sagsøgers hovedpine, nakke og armsmerter. Retslægerådet kan ikke med sikkerhed fastslå sandsynlighedsgraden, men skønner dog at sagsøgers symptomer med mindre end 50 % sandsynlighed er en følge af ulykkestilfældet. Sagsøger har således tidligere, ifølge Bilag 9 den 28. december 2009, haft hovedtraume efter cykeluheld. Sagsøger har endvidere i 2015 efter fald og i 2017 efter nyt uheld haft forværring af tidligere bestående smerter. For så vidt angår sagsøgers aktuelle klager over kognitivt besvær, herunder træthed og syns- og søvnforstyrrelser, så er der tale om uspecifikke symptomer, som også kan ses uden, at der har været noget traume, og der savnes en klar tidstro dokumentation for tilknytning til ulykkestilfældet i december 2010.

Spørgsmål 3:

Retslægerådet bedes oplyse, hvorvidt sagsøgers symptomer har været varierende i styrke henover årene/måneder/dage?

Såfremt Retslægerådet finder, at symptomernes styrke, herunder såvel de fysiske som psykiske/kognitive har varieret, bedes Retslægerådet oplyse, om dette er atypisk for denne type symptomer.

I bekræftende fald bedes Retslægerrådet oplyse, hvorvidt variationen kan være afhængig af sociale faktorer, herunder om det eksempelvis har betydning, at man har travlt, har fri mv.

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 1 og 2. Retslægerrådet kan generelt oplyse, at smerter er subjektive symptomer, og når det drejer sig om kroniske/længerevarende smerter, så er årsagen kompleks, hvor psykosociale faktorer udover fysiske forhold også spiller en rolle.

Spørgsmål 4:

Med henvisning til videomaterialet, bilag 8, hvor Retslægerrådet særligt bedes bemærke sagsøgers bevægelser i form af armsving, at sagsøger ses bære på et indkøbsnet og foretage indkøb, at sagsøger rækker ud efter varer, at sagsøger ses dreje hovedet, herunder mens hun kører på cykel bedes Retslægerrådet oplyse, om disse bevægelser er uforenelige med de af sagsøger angivne symptomer.

I bekræftende henholdsvis benægtende fald bedes Retslægerrådet nærmere angive, hvorfor der er tale om uforenelighed/ikke er tale om uforenelighed.

Endvidere bedes Retslægerrådet oplyse, om det ud fra sygdomsbilledet er uforeneligt med de af sagsøger angivne symptomer, at sagsøger ses uden solbriller på video 3 og 4.

Fortolkning af videooptagelser og personers adfærd forudsætter ikke en lægefaglig fortolkning, men har karakter af bevisførelse.

Retslægerrådet udtaler sig desuden ikke om funktionsevne. Spørgsmålet bortfalder derfor.

Spørgsmål 5:

I forhold til det skrevne observationsmateriale (bilag 7) bedes Retslægerrådet oplyse, hvorvidt det efter Retslægerrådets opfattelse er uforeneligt med de af sagsøger angivne symptomer, at sagsøger nogle dage har kunnet

- gå en tur på omkring 5 km. i almindeligt tempo om morgenen.
- Plukke en blomst,
- gå til bageren,
- Tale med venner

Sagsøger bedes i den forbindelse oplyse, om det ændrer vurderingen, såfremt det måtte lægges til grund, at sagsøger har haft mulighed for at hvile sig undervejs

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 5.

Smerter og kognitive symptomer kan vanskeligt gøres til genstand for egentlig objektiv lægelig vurdering ud fra observation. Retslægerådet kan derfor ikke besvare spørgsmålet.

Spørgsmål 6:

Retslægerådet bedes oplyse, hvorvidt det er uforeneligt med sagsøgers helbredsmæssige tilstand og de af hende angivne symptomer, at hun har deltaget i "brætspil" aftener og dage.

Retslægerådet bedes oplyse, hvorvidt det har betydning for vurderingen, hvis det lægges til grund, at sagsøger undervejs har haft mulighed for at hvile sig/ligge på en sofa (som anført i bilag 11, s. 3ff om de forskellige observationer.

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 5.

Spørgsmål 7:

Retslægerådet bedes oplyse, hvorvidt det er uforeneligt at dyrke yoga med sagsøgers helbredsmæssige tilstand og de af hende angive symptomer.

Retslægerådet bedes oplyse, hvorvidt det har betydning, såfremt det måtte blive lagt til grund, at sagsøger ikke altid deltager i alle øvelser, og kan hvile sig undervejs, som anført i bilag 11, s. 4 nederst.

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 5.

Spørgsmål 8:

Såfremt Retslægerådet finder, at sagsøgers formåen i beskrivelserne og video-materialet (jf. bilag 7 og 8) går ud over, hvad der er beskrevet om sagsøgers fysiske formåen, bedes Retslægerådet oplyse, om der i så tilfælde kan skyldes almindelig variation i smertebilledet, og om det i givet fald kan skyldes, at sagsøger ikke i samme periode gik på arbejde/havde andre forpligtelser.

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 5.

Spørgsmål 9:

Retslægerådet bedes oplyse, hvorvidt sagsøgers symptomer i form af hukommelsesbesvær, koncentrationsproblemer, irritabilitet, stressoverfølsomhed og psykisk udtrætning samt smerter som beskrevet i speciallægeerklæringerne (bilag 10) er uforeneligt med deltagelse i sociale arrangementer, koncerter, og "brætspil" turneringer i et vist omfang.

Hvilken betydning har det for deltagelse i sådanne arrangementer, at sagsøger eksempelvis har haft mulighed for at slappe af forud herfor, for at slappe af undervejs (eksempelvis at kunne lægge sig på en sofa) og/eller for at trække sig væk fra en forsamling.

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 5.

Spørgsmål 10:

Retslægerådet bedes oplyse, om der i forhold til kronisk piskesmældssyndrom kan være varierende gener fra dag til dag, der har indflydelse på muligheden for aktiviteter, herunder fysiske aktiviteter, fra dag til dag.

Ja.

Spørgsmål 11:

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger?

Nej.

..."

Forklaringer

Der er under sagen afgivet forklaring af FT, B, C, D, E, F og G.

FT har blandt andet forklaret, at hun på en gennemsnitlig dag har smerte fra nakken fra det tidspunkt, hvor hun vågner. Det tiltager i løbet af dagen alt efter hendes aktivitetsniveau, og hvor mange hvil hun har i løbet af dagen. Alt gør ondt, og det tager hendes energi. Hun skal have pauser for at kunne bære hovedet med nakken hele dagen. Hun er nødt til at hvile nakken, da det brænder meget i nakken.

Højre arm har hun ingen problemer med, men hun har problemer med venstre skulderblad og nederste del af armen og nogle fingre. Problemerne er der fra morgenen af, men det er meget afhængigt af vejret. Hun har konstant smerter, men har lært at leve med det. Hun kan bruge venstre arm, men det giver smerter.

Hun kan godt åbne en dør med venstre hånd, men bruger instinktivt højre til alt, da der ikke er problemer med den.

Hendes hovedpine er der ikke hver dag og er ikke konstant, som de andre smerter, men hovedpinen kommer, hvis hun sidder for meget, så får hun ondt og bliver lysfølsom. Hovedpinen kommer, når hun bliver udtrættet eller er for aktiv. Hun skelner ikke som sådan mellem migræne og hovedpine

Hun er mest frisk om formiddagen, men udtrættes og får op af dagen besvær med at holde fokus. Hun prøver at få sovet til middag hver dag. Hun har prøvet, at hjernen ligesom er lukket hel ned, hvis det har været en hård dag. Der har f.eks. været dage på arbejde, hvor hun pludselig ikke kunne finde ud af, hvordan skulle lukke systemet ned, eller hvordan musen til pc'en virkede. En veninde gennem flere år var på et tidspunkt på besøg, hvor hun pludselig ikke kunne huske venindens navn. Problemerne med koncentration og hukommelse kommer, når hun udtrættes. Hun lægger mange hvil ind i løbet af en dag. Når hun møder på arbejde, er hun frisk til at kunne arbejde som en rask person, men udtrættes hurtigere end raske personer.

Lyd-og lysfølsomheden kommer med forøgede smerter og udtrætning og tendens til hovedpine. Hun kan mærke det f.eks. ud på aftenen, når bliver træt, så må lukke lyset ude og rulle ned.

Hun har det generelt bedst først på dagen. Hun arbejder med hjemmesider og optimerer tekster. Hun er cand. mag i dansk og har også læst noget økonomi. Hendes arbejdsgiver er glad for hendes indsats. Hun vil ikke kunne arbejde mere ned hun gør i dag. Hun deltager ikke i frokosten på arbejdet, da det forlænger arbejdstiden med 30 minutter og forværrer hendes smerte, så hun falder sammen kognitivt og ikke kan nå at restituere.

Funktionsskemaet fra april 2021 udfyldte hun med samme informationer som året før, da hendes tilstand var uændret. Funktionsskemaerne forud for denne udfyldte hun sammen med socialrådgiver H , men hun har selv udfyldt den sidste. H blev betalt af Topdanmark. De talte med Topdanmark inden, de udfyldte det første skema og fik vejledning i at udfylde det. De talte med Topdanmark igen, da hun skiftede til at arbejde hjemmefra på et tidspunkt.

Det hun skrev i skemaet fra april 2021 under punkt 1 vedrørende gang skrev hun ud fra, at de var blevet vejledt om at skulle udfylde, hvor langt hun kunne gå for at komme til og fra arbejde og stadig arbejde 2 timer. Det var det, hun svarede på i skemaet. Symptomerne skifter med vejret. Sommeren er bedst, men månederne er hårde hen over vinteren. Topdanmark sagde også, at de skulle udfylde ud fra, hvad hun generelt kunne året rundt og dermed også om vinteren. Hun skrev 30 minutter, da det er det hun kan hele året og ikke kun om sommeren.

Hun svarede, at hun kunne sidde ned to timer ud fra det, hun kunne ved arbejdsprøvning, da hun ellers bliver udtrættet i en arbejdssituation. Hun holder en lille pause i løbet af de to timer. Hun kan godt sidde ned længere tid, men det kommer til at koste de følgende dage.

Hun gik en time på de foretagne observationsoptagelser, men da passede hun ikke samtidig et arbejde. Hun ville ikke kunne gå så længe, hvis hun også skulle arbejde to timer. Da hun og H i samarbejde med kommunen udfyldte skemaet tog de udgangspunkt i distancen fra hjemmet til hendes daværende arbejdsplads.

Hun begyndte at spille "brætspil", da hun havde aborteret. Hendes svigerinde har tidligere været danmarksmester, og hun og broderen opfordrede hende til at tage med, for at få tankerne over på noget andet og bruge hendes kognitive evner lidt. Hendes psykolog havde anbefalet noget i den stil et år før, men da havde hun ikke overskud til det. Hun spillede på begynderniveau.

Når hun er frisk, synes hun, at hun er godt til spillet, da hun har en analytisk tankegang. Det giver udfordring, men er ikke så fysisk. Man må kun bruge en arm på spillebrættet, så det er perfekt for hende. Det er sket, at hun er blevet udtrættet, så hun pludselig ikke har kunnet finde ud af flytte brikkerne. Man spiller til point. Et spil til 5 point tager ca. 20 minutter. Hun ryger tit ud efter første spil i turneringerne, eller efter anden.

Til turneringen på Café i By3 havde hun fået kørelejlighed med C, der gik videre i konkurrencen. Hun hvilede sig, indtil han var klar til at køre hjem. Der var sofaer, og ellers ligger ofte hun på to stole med en pude i nakken, så hun kan hvile nakken med støtte, da bliver øm i bakken af at holde hovedet i oprejst position. 5 timer er lang tid, hvis hun skulle have spillet så længe, ville hun være blevet rigtig træt.

Ved den turnering i maj 2022, hvor hun var der ca. 11 timer, spillede hun flere spil med pauser. Det giver hende mentalt overskud at deltage, men giver efterfølgende smerter. Hun kan godt hvile, når hun kan ligge ned i et lokale. Det betyder ikke så meget, hvor det er, men der selvfølgelig mere ro derhjemme. Lyd generer hende kun, når hun bliver helt utrættet og får migræne.

Vedrørende deltagelse i koncerter og foredrag, herunder hendes deltagelse i 6 af den slags begivenheder i foråret/sommeren 2022 forklarede hun, at hun nyder at gå til en koncert som enhver anden. Hun står altid langt væk fra scenen og kan hvile sin nakke op af sine venner, selvom det er selvfølgelig ikke ideelt, men det giver støtte til hovedet. Ved stand-up showet havde sin nakkepude med og hvilede sig også op af sin daværende samlever. Det forår og sommeren derefter var en hård periode, da hun havde været igennem endnu en abort.

Hun holdt derefter en pause fra arbejdet hos sin samlever for at prioritere en ny graviditet. Hun bad sin bror og kone tage hende lidt ud, da var meget alene og ked af det. Mange støttede hende, men det var hårdt. Hun kunne ikke rigtig holde ud at være hjemme. Hun boede i flere perioder hos sin bror og svigerinde i By2 . De tog hende med i Tivoli og til "brætspil" , men der var nok også en regning at betale bagefter i form af ekstra smerte og hvile og tid i sengen. Hun havde da ikke noget arbejde, som hun brugte energi på.

Hun var til sportscar begivenheden i oktober 2021, da hendes fra havde fået en tur som en gave. Hun fik også selv en tur rundt i en bil, men det var en "snuldretur", der kun tog 2 minutter, og hun havde sin nakkepude med.

Da forsikringsselskabet foretog overvågningen, arbejdede hun ikke, da hun efter aborten i februar 2022 til slutningen af sommeren 2022 holdt orlov. Hun og sammenleveren havde valgt, at hun skulle prøve at styrke sin krop for at berede den på en graviditet. Hendes gode veninde ringede hver morgen på hverdage og forsøgte at få hende ud at gå om morgenen. De talte sammen, medens hun gik. Hun kom op på 5 kilometer til sidst. Hende smerter var aldrig væk. De var der hver morgen, men arbejdet drænedes hende ikke på det tidspunkt. Hun gik nok 5 ud af 9 dage. Hun prøvede at lægge gåturen ind i hverdagen, og gjorde det så ofte som muligt. Hun har ikke solbriller, da lysfølsomheden først kommer, når hun bliver udtrættet. Det er typisk først, når hun får hovedpine ud på aftenen, eller når hun er blevet for træt. Det er ikke hver dag. Hun går normalt ikke med solbriller. Det er kun, hvis hun bliver ramt af migræne.

Hun handler i Fakta, lidt af gangen og oftere for ikke at skulle bære på for meget af gangen.

Hun kan dreje nakken, da hun har fri bevægelighed i nakken, men kan ikke holde den i yderstillinger i lang tid. Hun kan orientere sig. Hun kan bevæge sig normalt og gå normalt, men hun går ikke altid i normalt tempo. Hun kan godt gå på trapper. Når hun bliver træt i nakken, kan hun ikke gå i normalt tempo.

Hun kan lukke bagklappen på bilen med højre arm og kan også godt med venstre.

Hvis hun laver meget en dag, så kan hun ikke så meget næste dag. Hun prøver også at hvile sig op til, at hun skal noget.

Vedrørende påkørslen i 2010 har hun fået noget erstatning fra sit eget forsikringsselskab. Hun husker ikke navnet på modpartens forsikringsselskab.

Der var en retssag om ulykken mod modpartens forsikringsselskab, som hun tabte, da hun ikke kunne bevise, at hendes whiplash skyldtes uheldet. Der kom

en dom på det. Det kan godt passe, at det var i 2015, men hun husker det ikke præcist.

Gokartulykken skete i september 2017 under et teambuilding arrangement, hvor hun blev påkørt af en kollega. Hun sagde først, at hun ikke ville køre, men som ny på arbejdspladsen lod hun sig presset til det, da holdet ellers ville blive diskvalificeret. Hun fik lov at køre en prøverunde alene, inden hun skulle deltage rigtigt. En kollega kørte op bag hendes gokart, og hans gokart blev ødelagt og måtte udgå. Hun fik straks ondt. Hun har talt med sin læge om det og mener, at det var i umiddelbar tilknytning til hændelsen. Hun sagde det også til den fysioterapeut, som hun gik til. Han hed I . Hun talte ugen efter arrangementet med HR-afdelingen på arbejdspladsen om det skete. Hun fik det dårligere og dårligere og begyndte at kaste op og fik mavesmerter. Hun tog dengang allerede smertestillede medicin på grund af sine nakkesmerter, og lægerne har efterfølgende givet udtryk for, at hendes krop måske reagerede med mavesmerter på det skete, men det først, da hun blev behandlet på smerteklinikken, hvor hun trappede ud af medicinen, hvorefter det kom frem, at ulykken kunne have forårsaget en forværring af hendes nakkesmerter. På det tidspunkt var det imidlertid for sent at anmelde det som en arbejdsskade. Hendes arbejdsgiver havde ikke anmeldt det, da det skete som en arbejdsskade, selvom det skete i arbejdsregi. Hendes arbejdsgiver ville ikke anerkende, at det var en ulykke, selvom de var bekendt med det fra mails og hendes sygemelding.

Hendes hovedpine afhænger af meget, f.eks. hvilke arbejdsopgaver hun udfører. Hvis hun sidder og laver meget analysearbejde på arbejdet fremfor andre mere lette opgaver, kan det medføre hurtigere udtrætning og hovedpine.

Hun arbejder nu på Adresse og bor i By2 . Der er 10-15 minutter på cykel til hendes arbejdsplads.

Hun synes, at det var svært at udfylde funktionsskemaerne, da hendes smerter og aktivitetsniveau svinger gennem året. Hun skrev, at alle dage var dårlige, da hun altid vågner med smerter i nakken. Hun beskrev sin dag i skemaet som det er på arbejdsdage. Nogle dage smelter hendes hoved ned, men det var svært at beskrive i en lille boks og tage alle nuancer med, da hele billede ikke kan beskrives på to linjer. Hun har gjort det så godt som muligt ud fra den vejledning, hun og H fik fra forsikringsselskabet.

I foråret og sommeren 2022 talte hun med sin læge om aborten og hendes tilstand over telefonen, og lægen sagde, at hun skulle ud og gå ture, hvilket også fremgår af journalen, så muligheden for en succesfuld graviditet kunne blive større. Hun ved ikke, hvorfor lægen ikke har noteret det i hendes journal.

Deltagelsen i forskellige aktiviteter i By2 fra den 26. maj 2022 til den 1. juni 2022 var et hårdt program for hende, og der var en regning, der skulle betales bagefter i form af smerter og træthed.

Hun var med sin tidligere samlever B på krydstogt på et tidspunkt, men husker ikke, hvornår det var.

B har blandt andet forklaret, at han tidligere var kæreste og samlever med FT. De har ingen relation i dag, men hilser på hinanden når de ses tilfældigt.

FT arbejdede som bogholder i hans VVS-virksomhed og arbejdede kun med administrative opgaver. Hendes fleksjobbet var 6 timer om ugen, men det var fleksibelt, så hun lavede kun det, hun kunne, hvorfor det ikke var altid, at hun arbejdede 6 timer om ugen. Det afhang også af, hvad de ellers skulle. Hun kunne ikke holde til mere og havde brug for hvile. Hvis hun arbejdede mere, skulle hun hvile en hel dag bagefter.

Da der blev lavet overvågning af FT, var FT nok på 6 timer om ugen. Hvis der ikke var administrative opgaver, så kørte hun måske kørt en bil på værksted eller lignende. De forsøgte at tilpasse det.

Da FT havde været gennem flere aborter og var i fertilitetsbehandling, mente han, at det var vigtigere, at hun gik en halv time og fik noget luft i stedet for at arbejde en halv time, da fertilitetsbehandlingen fyldte meget hos dem. Han mener ikke, at hun havde decideret fri i en periode, men de nedtrappede hendes arbejdstid. Han besluttede det for hende, for også at sikre, at hun var klar i hovedet, når hun var på arbejde. Hun var derfor mere aktiv udenfor i den periode, end når skulle gå få skridt fra huset og over i virksomheden. Hun snakkede i telefon med en veninde, når hun gik sine ture.

Hun begyndte også at spille "brætspil". Hendes bror gik til det. Vidnet synes også, at det var vigtigt, at hun ikke bare havde ham, da han arbejdede meget.

FT kunne godt gå til en koncert, men der kom altid en regning. Nogle gange når de var ovre og spise hos hendes forældre en halv time, havde hun brug for at lægge sig på sofaen. Var de til standup eller koncert, kunne det betyde en efterfølgende dag på sofaen og opkastninger. De vidste godt, at der ville komme en reaktion, men ikke hvor slemt det blev. De ville også gerne opleve noget sammen. Hun forsøgte også at slappe op til, at de skulle noget.

Der var ret store udsving i FT smerter og tilstand. Nogle gange var hun meget dårlig, andre gange bare normalt dårlig.

De skaffede FT en hvid Mercedes med automatgear. Hun havde før det en bil med manuel gear og kunne derfor kun køre korte ture.

Han mødte FT i 2016/2017, mener han. Hun mener ikke, at hun var på fuld tid, da de mødte hinanden. Hun arbejdede hos V1 og var måske på fuld tid. Hun blev sygemeldt efter et firmaarrangement.

De har været på krydstogt sammen, men han husker ikke, hvornår det var. De boede sammen, da de var afsted.

C har blandt andet forklaret, at han kender FT fra et "brætspil" arrangement i By2 for ca. 6 år siden. FT har en dårlig venstre arm. Det jager i armen, hvis bare man rører ved den. Han har spurgt ind til det.

Turneringen i april 2022 på Café husker han godt, da han vandt. Han kom sammen med FT, som støttede ham med en arm. Hun har før gjort det, hvis ikke der var andre i nærheden. Hun støttede ham alene for balance, men bar ingen vægt. Det gør vidnets personlige hjælper heller ikke. Han havde hentet hende og skulle køre hende hjem igen, hvilket han gjorde. Det kan godt passe, at de var der i ca. 5 timer. FT spillede ikke hele aftenen. Han tror måske FT blev slået ud i anden eller tredje runde, men det er svært at huske. Man afsætter ca. 1 time pr. runde. Det kan tage kortere eller længere tid. Han havde taget sin pude med, som man kan lægge sin arm i. Den låner han til FT, når hun er der. Hun hvilede sig på en stol og lå også på to stole og hvilede armen. Hun sad med benene op og lå også ned noget af tiden. Hun hviler altid i løbet af en spilaften. Der, hvor han bor og holder arrangementer, er der et lokale, man kan hvile i. Det brugte FT 3-4 gange til at hvile sig i, da hun var til fest der. Når de kører i bil, sidder hun også med en pude.

Da han mødte FT, begyndte hun at komme sammen med J, som vidnet også kendte. Vidnet mødte FT omkring 2019, men er ikke helt sikker. Det var før Covid-19. Han mødte hende nok to gange inden da. Turneringerne bliver registreret, da man laver rating.

D har forklaret, at han kender FT gennem "brætspil" miljøet. De mødtes første gang i Jylland for 2-3 år siden, hvor hun besøgte sin bror, der deltog. Hun begyndte selv at spille noget tid efter.

Han var med til Brætspilturnering. Han gav FT et lift til og fra turneringen. FT spillede i begynderrækken. Det var 5 points-kampe, hvor man spiller 5 kampe i løbet af dagen. En sådan kamp tager gennemsnitligt 30 minutter. Når man ikke spiller, kan man snakke eller gå tur, drikke kaffe, m.v. FT sidder meget og drikker the og slapper af mellem kampene. Hun sidder tit med en nakkepude

og med benene oppe. Det gør hun altid, når der er turneringer. Han ved, at hun var været ude for en ulykke, der giver mange smerte i halsen og kroppen. Det var også derfor han hentede og bragte hende den dag. Hendes krop er smadret, men hun har et godt hoved. De spillede sideløbende i deres rækker, så de var færdige nogenlunde samtidig. Han har forsøgt at hjælpe hende ind i sporten. Deltagerne er fokuserede, da det er en tankesport. Man kan høre terningerne rulle, og folk taler i dæmpet niveau.

Man må godt bruge begge hænder, men må ikke have begge hænder på brættet samtidig.

E har blandt andet forklaret, at han lærte FT at kende i "brætspil" miljøet i By1, hvor FT begyndte at komme for måske 4 år siden. FT har boet i By2 nu i ca. 18 måneder, men de ses til arrangementer. FT har vist været ude for en ulykke i forbindelse med et arrangement med gokart med arbejde og fik invaliderende skader på nakke og ryg. Da de mødtes, havde hun et flex-job på et kontor. Hun gik nogle gange før tid, og nogle gange kom hun slet ikke. Hun siger, at hun ikke altid har overskud til at komme, men at hun også vil leve, men at der kommer en regning bagefter, når hun laver noget. Nogle gange har hun trukket sig, inden de var færdige, det er måske sket 3-5 gange.

Vidnet var med ved ugeturneringen i april 2022 på Café. FT var der også. Der er tit pause mellem kampene, hvis man er hurtig med sine kampe. Man kan godt komme til at vente 20-25 minutter mellem kampene. Han talte med FT mellem kampene. FT skulle køre med C hjem. C og vidnet gik i finalen, så FT måtte vente. FT lagde sig ned med sin nakkepude på en sofa eller på stole. Det er normalt, at hun gør det. Hun gør det også i andre pauser.

F har blandt forklaret, at han er ansat i IF Skadeforsikring, der har opkøbt Topdanmark. Han har været ansat som efterforsker i over 6 år og var tidligere ansat under både Topdanmarks forsikrings- og pensionsafdeling. Han efterforsker sager om muligt forsikringssvindel. Han har tidligere været ansat i politiet i 21 år, herunder 11 år som efterforsker.

Det er ham, der har lavet de open source undersøgelser, der indgår i sagen. Han har sat datoen for sikring af opslagene ind. De får anmodningen om efterforskning fra en skadebehandler, eller udfører stikprøver. Han husker ikke, hvordan afdelingen fik denne sag til undersøgelse.

Undersøgelse af sagsøgers åbne profil ENDOMONDO den 2. september 2020 var en opfølgning på tidligere undersøgelser. Han har tilføjet sine bemærkninger i det fremlagte bilag 6. Han husker ikke noget om gang og løb på løbebånd,

og kan ikke sige, om det anførte var i fri natur eller på bånd. Næstsidste kolonne fra august 2020 er sammenlagt på 170 km. Man kan se, at der er registreret løb. På side 9 i bilaget ses en årsoversigt, der slutter i 2020. Vidnets initialer er det anførte [REDACTED] fra den 14. marts 2022. Han ved ikke, hvorfor der gik så lang tid imellem de første undersøgelser og undersøgelserne i marts 2022. Det kan der var mange forklaringer på, f.eks. at der er kommet ny sagsbehandler eller er brugt tid på indhentelse af lægelige akter eller andet. Han genoptog ikke undersøgelserne af egen drift. Skadesbehandleren eller en anden i organisationen bad om det. Det var en ren juridisk beslutning at ophæve sagsøgers forsikring og stoppe udbetalingen. Det er ikke en beslutning, han var ind over. Han er fast månedslønnet og får ingen provision. Beslutningen om at lave observationer er truffet af en taskforce, dvs. skadedirektøren, minimum én fra direktionen og en juridisk medarbejder. Den endelig beslutning tages af direktionsmedlemmet, hvilket er et lovkrav. I indstillingen, som efterforskerne modtog, var der beskrevet fokuspunkter. Der har angiveligt været fokuspunkter vedrørende drej af nakke, arme, og brug af solbriller, som formentlig var lavet ud fra de lægelige akter og kundens egne oplysninger. Han havde lavet en del observationer i forskellige sager, formentlig snesevis.

Vidnet var sagstyrer på sagen vedrørende sagsøger, men var ikke med ude hver dag. Der var fire andre observatører den 20. april 2022. Rapporten er lavet ud fra en standard med angivelse af dato, tidspunkter, m.v. Initialerne ud for beskrivelserne viser, hvem der har foretaget observationen. Det ville være anført, hvis kunden f.eks. haltede. De forsøger at være så objektive som muligt og beskriver det, som de ser. De kunne ikke have et fast udgangspunkt ved ind-og udgang fra bopælen, og observationer skal være så skånsomme som muligt, hvorfor de begrænser videooptagelser. De har ikke set sagsøgers arbejdsplads inden for, blot når de kørte forbi.

Den 20. april 2022 så de ikke sagsøger fra 8.09 til 15.26, hvor observationen blev afsluttet. Det er efterforskeren, der beslutter at afslutte en observation - måske sammen med en juridisk sagsbehandler. Der er ikke faste sluttidspunkter – det afhænger af aktiviteten. Minutoptegnelserne bliver løbende sat ind i en app og undervejs i forløbet, når der er tid, kontrolleres det, om det observerede er anført med korrekt minutangivelse. Dette gøres af efterforsker selv eller en anden efterforsker, og det gøres samme dag som observationen foretages.

Vidnet var med på observationen den 21. april 2022. De så ikke sagsøger forlade bopælen den dag. Hun besøgte senere en ældre herre, men de ved ikke, hvad der skete inde i huset. De så ikke sagsøger fra kl. 11.45 til kl. 15.00. Vidnet traf beslutningen om at afslutte observationen den dag.

"brætspil" turneringen samme aften blev afholdt på en cafe. De var inde på caféen noget af tiden. De var der ikke fra kl. 18.44 – kl. 23.03.

Vidnet foretog observationen den 26. maj 2022 ved [REDACTED] klubhus. Han havde en formodning om, at sagsøger ville deltage på grund af oplysninger fra en open source. Sagsøger ankom kl. 9.44, hvor han første gang så hende. Obser blev afsluttet kl. 20.11. Han så ikke, hvad hun lavede inde i klubhuset. Det var et lukket arrangement. Hun var der stadig, da han afsluttede observationen, men han ved ikke, hvornår hun tog derfra.

Vidnet foretog også observation den 1. juni 2022, men sluttede den ret hurtig, formentlig fordi han på en open source havde set, at hun var et andet sted.

522, 9. maj 2022, Vidnet har lavet opdateringen den 9. maj vedrørende open sources, men der er ikke foretaget observationer de datoer, der er omtalt i rapporten, da de altid laver en rapport, hvis der har været en observation.

Den 1. juni 2022 var den sidste observationsdag.

De forsøger ved observationer at tage højde for, at der kan være tidspunkter, hvor den observerede er mere aktiv end andre. Vidnet tænker ikke, at der tages højde for sæsonudsving, da det er svært at vide, om nogle fungere bedre på nogle tidspunkter af året end andre. Det er ikke usædvanligt at observere i forårsmåned. De laver aldrig observationer f.eks. både forår og efterår for at dække hele året. Der er råbånd af optagelserne, så det fremlagte er det relevante. Efterforsker og jurister tager beslutning om, hvad der skal med. Vidnet husker ikke, om der er yderligere videomateriale, eller om der ligger råbånd på sagen. Det var svært at optage video i denne sag. Hvis noget materiale er relevant for kunden, så skal det med, og kunden skal have det. Råbåndene skal altid ligge på sagen. Hvis bare en optagelse flimrer, så slettes det straks under observationen.

G har blandt forklaret, at han har været ansat i V2 siden sommeren 2022. Han var forud for det ansat i Topdanmarks skadeforsikrings- og pensionsafdeling, hvor han blev ansat i oktober 2018 som efterforsker og var der til sommeren 2022. Han er uddannet politibetjent og har før ansættelsen i Topdanmark arbejdet i politiet i 14 år.

Det var F, der var sagsstyrende på efterforskningen vedrørende sagsøger. Vidnet deltog i observationerne. Han er anført med initialerne [REDACTED] i rapporterne. Han har lavet de observationer, hvor hans initialer står. Han har noteret observationerne i en app. Efterforskeren gør det straks, hvis der er tid til det, ellers melder det til de andre på opgaven, så man selv kan holde fokus på den observerede. Efterfølgende tjekkes det, om det skrevne af kollegerne er korrekt. Alle efterforskere er tidligere politibetjente. Vidnet har ikke lavet selve rapporten, men den måde, den er lavet på, ligner meget den måde, de

gjorde i politiet, og som vidnet gør i sin nuværende ansættelse. Vidnet skrev det ned, der var relevant for observationen ud fra det oplæg, efterforskerne havde fået af F . Oplægges laves ud fra det kunden selv har skrevet til selskabet og andre oplysninger i sagen. Han husker det ikke mere konkret i dag. Han har lavet en del observationer, måske 5- 6 om året, da han var ansat i Topdanmark, men det svingede fra år til år. Om der foretages observationer afhænger af bevismaterialet, da de tilstræber at lave det mindst indgribende for kunde ud fra deres kodeks og den gældende bekendtgørelse på området. Vidnets opgave var at beskrive det observerede objektivt. Han ville have beskrevet, f.eks. hvis kunden tog sig til nakken eller ryggen.

Vidnet deltog også i observationen den 21. april 2022. Han skrev formentlig det med solbrillerne kl. 11.28, da det var relevant ud fra det kunden havde oplyst til Topdanmark. Det var formentlig F , der besluttede at bringe observationen til afslutning kl. 15.00. Vidnet og F foretog også observationen om aftenen, men vidnet var ikke med hele aftenen. F afsluttede observationen.

Det er den sagsstyrende eller en af de andre efterforskere, der har deltaget på dagen, der skriver rapporten. Det færdige materiale præsenteres for juristerne og måske også for en lægekonsulent. Beslutningen om eventuelle konsekvenser af observationerne har efterforskerne ikke noget med at gøre. Det er direktionen og juristerne, der træffer afgørelse herom. Opstart af observation kræver også direktionsgodkendelse.

Han kan ikke forestillet sig, at der foreligger mere videomateriale med kunden, end det fremlagte. Kunden skal have alt udleveret.

Parternes synspunkter

FT har i sit påstandsdokument anført:

" ...

Det gøres overordnet gældende, at sagsøgers erhvervsevne er nedsat med mindst 50% inden for alle fag, i henhold til pkt. 6.2.3 i forsikringsbetingelserne, og at sagsøger således er berettiget til at modtage udbetalinger for tab af erhvervsevne, samt at sagsøgte uberettiget har tilbageholdt udbetalingerne siden den 1. august 2022.

Ad sagsøgers helbred og erhvervsevne:

Det gøres med henvisning til det omfattende lægelige bilagsmateriale gældende, at sagsøgers helbredsmæssige erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad, dvs. med 50% eller mere.

Sagsøger er blevet undersøgt og udspurgt af 4 forskellige speciallæger i perioden fra 4. maj 2018 til 12. august 2021, jf. bilag 10.

Derudover er sagsøger blevet fulgt og udredt hos egen læge, på smerteklinik, i neurologisk regi og af fysioterapeut igennem adskillige år, jf. bilag 9.

Ingen af disse fagpersoner, som igennem en mangeårig periode har set, udspurgt og objektivt undersøgt sagsøger, har fundet anledning til at betvivle de af sagsøger angivne symptomer og disses indflydelse på funktions- og erhvervsevnen. Tværtimod er sagsøger gennemgående under sin udredning fundet relevant i opfattelsen af eget helbred, ligesom det ved flere lejligheder er noteret, at sagsøgers erhvervsmæssige formåen set ud fra et lægefagligt perspektiv er retvisende.

Tilsvarende finder Retslægerådet, som tillige har haft lejlighed til at gennemgå observationsmaterialet, ikke anledning til at betvivle tilstedeværelsen af symptomerne.

Ej heller har Kommune1, som ligeledes har fulgt sagsøger igennem flere år, fundet anledning til at betvivle symptomernes tilstedeværelse og/eller omfang eller symptomernes indflydelse på sagsøgers erhvervsevne.

Kun Ankenævnet for Forsikring har vurderet, at der består et misforhold, og at sagsøgers helbredsmæssige erhvervsevne ikke er nedsat i det af sagsøger hævdede omfang. Sagsøger skal i den forbindelse påpege, at Ankenævnet for Forsikring ikke har lægefaglig sagkundskab til rådighed, ligesom Ankenævnet for Forsikring ikke har haft adgang til Retslægerådets udtalelse, som ikke forelå på tidspunktet for Ankenævnets afgørelse.

Det, der er afgørende for sagsøgers ret til udbetalinger ved nedsat erhvervsevne, er, om hendes helbredsmæssige erhvervsevne er nedsat med 50% eller mere.

Der er i sagens lægelige såvel som kommunale materiale enighed om omfanget af symptomerne og disses indvirkning på funktions- og erhvervsevnen.

Det gøres således gældende, at sagsøgers erhvervsevne er nedsat med mere end 50%.

Ad observationsmaterialet:

Det gøres gældende, at de af sagsøgte foretagne observationer ingenlunde viser, at sagsøgers erhvervsevne er større end 50%.

Observationerne er foretaget 1 år efter sagsøgers sidste funktionsskema til sagsøgte. Det er velkendt (og bekræftet af Retslægerådet), at symptomerne efter et whiplashtraume varierer fra dag til dag, og at det samme gør sig gældende for funktionsniveauet. Det understøttes af de foretagne observationer, hvor der nogle dage er et vist aktivitetsniveau, mens der andre dage er ingen eller meget beskednen aktivitet.

Observationerne er foretaget i en periode, hvor sagsøger ikke arbejdede og således ikke måtte bruge nogen af sine beskedne ressourcer på arbejde. Ikke desto mindre er der dage med ingen eller kun ubetydelig aktivitet.

Den 20. april 2022 var sagsøgers samlede aktivitet 55 minutters gang.

Den 22. april 2022 var den samlede aktivitet cirka 1½ times gang, herunder i forbindelse med indkøb.

Den 9. maj 2022 var den samlede aktivitet 15 minutters gang.

Den 1. juni 2022 kunne der ikke konstateres nogen aktivitet.

Det kan således lægges til grund, at der på 4 ud af 9 dage var enten ingen aktivitet eller et aktivitetsniveau, der spredt over en hel dag må betegnes som helt ubetydeligt sammenlignet med hvad raske personer typisk udretter på en hel dag.

For så vidt angår de øvrige 5 dage, skal aktivitetsniveauet ses i lyset af, at sagsøger på tidspunktet for observationerne ikke arbejdede, hvorfor det er helt naturligt, at sagsøger havde flere ressourcer. Funktionsskemaet den 27. april 2021 er således også udfyldt ud fra den præmis, at sagsøger var i arbejde på tidspunktet for skemaets udfyldelse.

Det gøres under alle omstændigheder gældende, at ingen af de foretagne observationer viser aktiviteter, der kan sidestilles med en erhvervsevne, der er større end den, der har ført til tilkendelse af førtidspension. Herunder viser observationerne ikke aktiviteter, der kan sidestilles med mere end 50% erhvervsevne.

Det bemærkes i den forbindelse, at observationerne i sagens natur ikke kan sige noget meningsfuldt om sagsøgers smerter og/eller kognitive

deficit, hvilket også er bemærket af Retslægerådet, jf. besvarelsen af spørgsmål 4. Det er ved flere lejligheder i observationsrapporterne såvel som i sagsøgte's afgørelse bemærket, at sagsøger fremstår "ubesværet" og at hun ikke er synligt smertepreget, men det henstår i det uvisse hvilke forudsætninger man har haft for at foretager den vurdering.

Som eksempel på dette skal fremhæves sagsøgers indkøbsadfærd. Sagsøger er på 4 forskellige dage, henholdsvis 22. april, 9. maj, 10. maj og 11. maj, blevet observeret under indkøb. Ved samtlige lejligheder har indkøbene været i få minutter, og sagsøger har købt ganske få varer, hvilket harmonerer med sagsøgers ringe evne til at løfte/bære.

Som et andet eksempel skal fremhæves det forhold, hvor sagsøger intet eller næsen intet foretog sig, hvilket i sig selv understøtter, at genernes intensitet varierer fra dag til dag.

Det bemærkes endvidere, at til trods for at sagsøger har været under observation i ikke mindre end 9 dage, er der ikke observeret én aktivitet indeholdende noget, der kan betegnes som kraftudfoldelse.

Samtlige sagsøgers aktiviteter kan i bedste fald kategoriseres som almindelige dagligdagsforeteelser, og der kan ikke peges på én særskilt aktivitet, der kan siges at være kraftbetonet. Det forhold, at sagsøger har været under observation i 9 dage uden på noget tidspunkt at udføre en aktivitet, der kræver kraft eller stamina, bekræfter netop at sagsøger skåner sig selv.

For så vidt angår sagsøgers aktiviteter med "brætspil" bemærkes det, at den tid sagsøger har været til stede ved turneringerne ikke tilnærmelsesvist afspejler sagsøgers effektive "spilletid". Broderparten af den samlede tid, hvor sagsøger har været til stede, er således gået med at hvile sig. Dette bekræftes i vidneerklæringerne og vil blive uddybet under vidneforklaringerne. Om man sidder/ligger i en sofa i eget hjem og hviler sig, eller man sidder/ligger i en stol eller sofa på en café med dæmpet lydniveau og hviler sig kommer ud på ét.

Den eneste (tilsyneladende) diskrepans mellem sagsøgers oplysninger til sagsøgte (bilag 3) og de gjorte observationer er sagsøgers gangdistance. Også dette lader sig imidlertid forklare. For det første havde sagsøger i observationsperioden flere ressourcer end vanligt, da hun ikke arbejdede i perioden. For det andet er der ved besvarelsen af funktionsskemaet indlagt nogle nærmere forudsætninger, som vil blive uddybet under partsforklaringen. Funktionsskemaet er udformet på en så-

dan måde, at det ikke tillader forudsætningsvise besvarelser, hvilket kan være – og i det konkrete tilfælde er – en væsentligt detalje.

Det gøres under alle omstændigheder gældende, at sagsøgers gangdistance – herunder om den er cirka 30 minutter ad gangen eller cirka en time ad gangen – er helt uden relevans for sagsøgers evne til at arbejde. En eventuel periodevis forbedring af gangdistancen synes således også at falde uden for sagsøgers oplysningsforpligtelse, idet gangdistancen ikke har nogen indflydelse på forsikringens genstand.

Såfremt retten måtte finde, at der i et vist omfang er diskrepans mellem sagsøgers oplysninger til sagsøgte, og de observationer sagsøgte har gjort, gøres det gældende, at der ikke er diskrepans på områder af betydning for erhvervsevnen.

Ad opslag på sagsøger sociale medier:

Sagsøgte har foretaget en gennemsøgning af sagsøgers opslag på sociale medier.

I perioden fra 24. august 2019 til 1. juni 2022 er omtalt i alt 8 ”større” begivenheder, hvoraf 4 er isoleret til en kort periode fra 2. april 2022 til 1. juni 2022; en periode hvor sagsøger som ovenfor nævnt havde flere ressourcer, da hun ikke arbejdede.

Det gøres gældende, at der ikke er nogen diskrepans mellem de symptomer og den funktionsevne sagsøger har angivet og de aktiviteter, der ses annonceret på sagsøgers sociale medieplatform.

Man er ikke forpligtet til at isolere sig i eget hjem, blot fordi man modtager udbetalinger ved nedsat erhvervsevne, og opslagene på det sociale medie fortæller ikke noget om den pris, sagsøger betaler, når hun deltager i begivenheder af den pågældende slags; en pris som sagsøger aktivt har valgt at betale for at få indhold i sin tilværelse. Dette vil blive nærmere belyst under partsforklaringen og forklaringen fra B

...”

Nordea Pension, Livsforsikringsselskab A/S har i sit påstandsdokument anført:

” ...

Til støtte for den nedlagte påstand gøres det gældende,

at sagsøger bærer bevisbyrden for, at hendes erhvervsevne har været nedsat i dækningsberettigende grad i perioden fra 1. september 2022 og frem, og at denne bevisbyrde ikke er løftet,

at det tværtimod må lægges til grund, at sagsøgers erhvervsevne ikke beviseligt kan anses for nedsat i dækningsberettigende grad i hvert fald for perioden fra de første observationer den 20.-22. april 2022 og frem, men med altovervejende sandsynlighed tillige forud herfor, under hensyntagen til de af Nordea Pension indhentede oplysninger fra sociale medier mv.

at det under hensyntagen til sagsøgers kontinuerlige angivelse af, at der ikke har været nogen ændring eller forbedring af hendes tilstand, som hun tværtimod har angivet forværret, må sagsøger bære bevisbyrden for, at hun har afgivet korrekte oplysninger om sin tilstand i perioden fra tilkendelsen af forsikringsdækning i februar 2018 og frem, og denne bevisbyrde er ikke løftet, jf. herved Retten i Lyngbys dom af 30. juni 2022, der blev stadfæstet ved Østre Landsrets dom af 27. marts 2025 (3. instans ansøgt) samt Retten i Aarhus' dom af 4. juli 2022 (ikke anket)

at sagsøger konsekvent i sine erklæringer til Nordea Pension, samt i oplysningerne afgivet under lægeundersøgelser og i forbindelse med det kommunale forløb har undladt at oplyse om sit reelle aktivitetsniveau i form af omfattende træningsaktiviteter, lange gåture, deltagelse ved koncerter og festivaler, deltagelse i timelange "brætspil" turneringer mv., hvilke aktiviteter er i åbenlys modstrid med det af sagsøger til Nordea Pension og kommunen oplyste og angivne meget ringe daglige funktionsniveau, som tillige førte til tilkendelse af førtidspension til sagsøger i en alder af 36 år, at der som følge heraf ikke kan lægges vægt på sagsøgers egne angivelser af gener og symptomer ved vurderingen af, om sagsøgers erhvervsevne må anses for at være nedsat i dækningsberettigende grad, at dette understøttes af Retslægerådets erklæring, hvorefter Retslægerådet – uanset sagsøgers egne angivelser heraf – finder det mindre sandsynligt, at sagsøger uspecifikke symptomer har tilknytning til hendes ulykkestilfælde i december 2010,

at der ved rettens bevisvægtning endvidere må lægges vægt på, at Retslægerådet – modsat dommen U 2017.2147 H - har undladt at besvare de stillede spørgsmål om foreneligheden mellem sagens lægelige akter og Nordea Pensions undersøgelser i form af OSINT-rapporten og de foretagne observationer, jf. herved særligt svaret på spørgsmål 5, hvor Retslægerådet angiver, at "smerter og kognitive symptomer kan vanskeligt gøres til genstand for egentlig objektiv lægelig vurdering ud fra observation. Retslægerådet kan derfor ikke besvare spørgsmålet"

at sagsøger dermed har bragt sig i en bevismæssigt vanskelig situation, og at hendes bevisbyrde må anses for skærpet under hensyntagen til sagsøgers urigtige oplysninger til kommunen, undersøgende læger og Nordea Pension om sine symptomer og funktionsniveau,

at sagsøger ikke har sandsynliggjort, at hendes generelle erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad – dvs. med halvdelen eller mere – som følge af sygdom eller ulykke, hvorfor sagsøger heller ikke har godtgjort, at hun er berettiget til udbetaling af erstatning og fritagelse for betaling af præmie under den tegnede forsikring fra den 1. september 2022 og frem,

at det samtidig må lægges til grund, at sagsøger ved afgivelsen af åbenbart urigtige oplysninger og undladelsen af at meddele oplysninger, som sagsøger åbenlyst måtte vide var af betydning for Nordea Pension, har handlet illoyalt i et sådant omfang, at Nordea Pension som følge heraf har været berettiget til at ophæve sagsøgers forsikringsdækning for tab af erhvervsevne med virkning fra 1. september 2022,

at retten som følge heraf må nå det samme resultat som Ankenævnet for Forsikring, der ved kendelsen af 11. oktober 2023, bilag 14, ikke fandt anledning til at kritisere, at Nordea Pension havde bragt udbetalinger til ophør, og at sagsøgers forsikring for tab af erhvervsevne samtidig blev ophævet.

...”

Parterne har under hovedforhandlingen nærmere redegjort for deres opfattelse af sagen.

Rettens begrundelse og resultat

FT er ifølge den tegnede erhvervsevnetabsforsikring berettiget til udbetaling af ydelser og præmiefritagelse, hvis hendes generelle erhvervsevne er nedsat med 50 % eller mere som følge af sygdom eller ulykkestilfælde.

FT har bevisbyrden for, at dette er tilfældet.

Efter bevisførelsen for retten, herunder FT forklaring og vidnernes forklaring, finder retten det ikke bevist, at FT erhvervsevne er nedsat i en sådan grad, at hun er berettiget til udbetaling af ydelser og præmiefritagelse.

Retten er enig i Ankenævnet for Forsikrings flertals vurdering af oplysningerne og finder ikke, at de for retten fremkomne nye oplysninger kan føre til et andet resultat, idet retten dog bemærker, at det forhold, at FT på ob-

observationerne og videooptagelserne ses bevæge sin nakke for at orientere sig og gå på trapper ikke ses at være i uoverensstemmelse med det i speciallægeerklæringerne anførte om hendes fysiske formåen, idet det heri er beskrevet, at hun går almindeligt, kan gå på trapper og kan dreje nakken. FT ses på videooptagelserne imidlertid bevæge sig helt ubesværet og ses ikke smertepåvirket i nogen grad på trods af, at hun har forklaret, at hun altid har smerter og ikke tager smertestillende medicin.

Retten lægger ved sin bedømmelse af sagens oplysninger også vægt på, at de smerter og kognitive lidelser, der danner grundlag for de lægelige erklæringer som anført af Retslægerådet i besvarelsen af spørgsmål 5 vanskeligt kan gøres til genstand for egentlig objektiv lægelig vurdering ud fra observation, men i al væsentlighed bygger på FT egne oplysninger og reaktioner under undersøgelserne. Retten lægger endvidere vægt på, at der er en betydelig uoverensstemmelse mellem det i funktionsskemaerne til forsikringsselskabet anførte af FT om hendes fysiske formåen og aktivitet og det, der fremgår af observationsrapporterne, på videooptagelserne og af oplysningerne fra sociale medier (OSINT-rapporter).

Efter Retslægerådets besvarelse af spørgsmål 2 og 3 må det endvidere lægges til grund, at der ikke er den fornødne årsagsforbindelse mellem ulykkestilfældet den 21. december 2010 og FT symptomer. Retten lægger endvidere vægt på, at der under bevisførelsen for retten ikke er fremkommet nye oplysninger udover FT egen forklaring, der underbygger, at hun i november 2017 var involveret i en gokartulykke under et firmaarrangement med sin daværende arbejdsplads, der forværrede hendes gener og smerter.

Under henvisning til det ovenfor anførte har Nordea Pension, Livsforsikringsselskab A/S som følge af FT groft illoyale adfærd i forbindelse med afgivelse af oplysninger til forsikringsselskabet om hendes funktionsniveau været berettiget til at ophæve hendes erhvervsevnetabsforsikring.

På denne baggrund frifindes Nordea Pension, Livsforsikringsselskab A/S.

Sagsomkostningerne er efter sagens værdi, forløb og udfald fastsat til dækning af advokatudgift med 121.875 kr. Det er lagt til grund, at Nordea Pension, Livsforsikringsselskab A/S ikke er momsregistreret.

THI KENDES FOR RET:

Nordea Pension, Livsforsikringsselskab A/S frifindes.

FT skal inden 14 dage betale sagsomkostninger med 121.875 kr. til Nordea Pension, Livsforsikringsselskab A/S.

Sagsomkostningerne bliver forrentet efter rentelovens § 8 a.

Vivi Sønderkov Møller
dommer

Vejledning

Retten har afsagt dom i sagen.

Hvis du er utilfreds med afgørelsen, kan du som udgangspunkt anke (klage over) dommen til landsretten. Hvis du kun er utilfreds med dommens afgørelse om sagsomkostninger, kan du kære (klage over) denne del af afgørelsen til landsretten.

Ikke alle afgørelser kan ankes eller kæres

Du kan kun anke dommen, hvis forskellen mellem byrettens dom og det resultat, du ønsker at opnå i landsretten, er over 50.000 kr. Hvis forskellen er mindre, skal du have tilladelse fra Procesbevillingsnævnet for at anke.

Landsretten kan afvise at behandle en ankesag, hvis landsretten vurderer, at der ikke er udsigt til, at sagen vil få et andet udfald i landsretten.

Du kan kun kære afgørelser om sagsomkostninger, hvis omkostningsbeløbet er fastsat til mere end 50.000 kr., eller hvis retten har bestemt, at ingen af parterne skal betale sagsomkostninger, og du kræver, at modparten skal betale mere end 50.000 kr. I andre situationer kan du kun kære omkostningsafgørelsen, hvis du får tilladelse fra Procesbevillingsnævnet.

Frister for at anke og kære

Fristen for at anke er **4 uger** fra dommens dato. Hvis du ikke kan anke uden en tilladelse fra Procesbevillingsnævnet, skal du indlevere en ansøgning til Procesbevillingsnævnet inden **4 uger**.

Fristen for at kære omkostningsafgørelsen er **2 uger** fra dommens dato. Hvis du ikke kan kære afgørelsen uden tilladelse fra Procesbevillingsnævnet, skal du indlevere en ansøgning til Procesbevillingsnævnet inden **2 uger** fra dommens dato.

Sådan gør du, hvis du vil anke eller kære

Du kan anke dommen på minretssag.dk ved at trykke på knappen "Opret appel" og derefter vælge "Anke" og følge vejledningen. Hvis du vil kære omkostningsafgørelsen, skal du vælge "Kære" og følge vejledningen.

Du kan læse mere på domstol.dk.

Hvis du ønsker at søge om tilladelse til anke eller kære, skal du indlevere en ansøgning til Procesbevillingsnævnet på www.procesbevillingsnaevnet.dk eller mail til post@procesbevillingsnaevnet.dk eller post@pbn.dk. Procesbevillingsnævnet har adresse på Store Kongensgade 1, 2. sal, 1264 København K. Du kan ikke indlevere ansøgningen på minretssag.dk.

Publiceret til portalen d. 09-09-2025 kl. 13:00

Modtagere: Advokat (L) advokat1, Sagsøger FT
 , Advokat (H) Jesper Ravn, Sagsøgte Nordea Pension,
 Livsforsikringsselskab A/S